

Kunnskapsbyen

2. halvår 2011

Ut Forelesninger Barneuniversitetet Senioruniversitetet Kunnskapsalarm DKNVS India 2011

 NTNU
Vitenskapsmuseet

 NTNU
Det skapende universitet

Foto forside: Tramer; photo8.com - Furu; Ane S Guldahl - Serpalespedisjon; Nasjonalbiblioteket - Skulptur; Alkymistens laboratorium

BIDRAGSYTERE

nordenfjeldske
bykreditts stiftelse

Velkommen til Kunnskapsbyen

Kunnskapsbyen har som mål å skape interesse for forskning, formidle kunnskap og kritisk refleksjon samt være en arena for kunnskapsglede, dialog og nysgjerrighet. Vi tilbyr aktiviteter som forelesninger, debatter, vandringer og ekskursjoner. Kunnskapsbyen formidler forskningsprosesser, forskningsresultater og tradisjonskunnskap fra forsknings- og kunnskapsmiljøer i Midt-Norge.

I katalogen finner du omtale av arrangement som NTNU og DKNVS står bak. I tillegg gir vi deg en oversikt over allmennrettet kunnskapsformidling fra lag og foreninger i Midt-Norge. Vi oppfordrer alle til å benytte seg av det mangfoldige og spennende tilbudet som finnes i ditt nærmiljø. Se også Kunnskapskalenderen på nettet www.ntnu.no/kunnskapskalenderen. Vi er nå på Facebook. Søk på Kunnskapsbyen Trondheim og få oppdateringer på programmet og gi oss ris, ros og tips til nye arrangement.

Vi ønsker deg et interessant og lærerikt høstsemester i Kunnskapsbyen!

Hilsen arrangørene

DET KONGELIGE NORSKE VIDENSKABERS SELSKAB

Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab, stiftet i 1760, er det eldste vitenskapelige selskap i Norge. Fra 1844 har den regjerende monark til enhver tid vært Selskabets protektor. Fra 2002 er Selskabet formelt organisert som DKNVS' Akademi og DKNVS' Stiftelse med felles styre. DKNVS' akademi har nærmere seks hundre medlemmer i inn- og utland. De fører videre de stolte tradisjonene fra grunnleggerne, biskop Johan Ernst Gunnerus, rektor Gerhard Schøning og etatsråd Peter Friderich Suhm. www.dknvs.no

NTNU VITENSKAPSMUSEET

Museets spede begynnelse var som raritetskabinett i Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab. Samlingene vokste etter hvert ut av lokalene i Katedralskolen, og museet flyttet inn i nye lokaler på Kalvskinnet i 1866. NTNU Vitenskapsmuseet har de siste årene fornyet store deler av utstillingene og ble kåret til Årets museum i Norge i 2010.

www.vitenskapsmuseet.no

NTNUs INFORMASJONSAVDELING

Avdelingen har overordnet ansvar for intern og ekstern kommunikasjon ved NTNU. Blant oppgavene er omdømmebygging og profilering av universitetet, samfunnskontakt, større arrangement, forskningsformidling og rådgiving. Avdelingen utgir det prisbelønte forskningsmagasinet Gemini, leverer stoff til www.forskning.no og har ansvar for universitetets nettsider. www.ntnu.no

Programmets postadresse er
Kunnskapsbyen, NTNU Vitenskapsmuseet, 7491 Trondheim
Besøksadresse: Erling Skakkes gt. 47c
Prosjektleder: Arnfinn Stendahl Rokne, tlf 73 59 21 59/90 21 39 26,
e-post: arnfinn.rokne@vm.ntnu.no
Programmet finnes på www.ntnu.no/kunnskapsbyen/

Foredragsholdere høsten 2011

Lars Stenvik
NTNU Vitenskapsmuseet

Asbjørn Moen,
Seksjon for naturhistorie,
NTNU Vitenskapsmuseet

Vibekke Vange,
Ringve botaniske hage,
NTNU Vitenskapsmuseet

Asbjørn Dyrendal
Institutt for religions-
vitenskap, NTNU

Otto Frengen

Morten Sylvester
NTNU Vitenskapsmuseet

Øyvind Ødegård
NTNU Vitenskapsmuseet

Øystein Ekroll
Nidaros Domkirkes
Restaureringsarbeider

Richard Strimbeck
Institutt for biologi, NTNU

Steinar Gagnås,
Ringve botaniske hage,
NTNU Vitenskapsmuseet

Ellen Ersfjord
Senter for barneforskning,
NTNU

Hilde Murvold
Museet Kystens Arv

Foto: Tore Hugubakken NTNU/Info

Hermundur Sigmundsson,
Psykologisk institutt,
NTNU

Arne Sunde
Institutt for laboratorie-
medisin, barne- og
kvinnesykdommer, NTNU

Berge Solberg
Institutt for samfunns-
medisin, NTNU

Malin Noem Ravn
Institutt for tverrfaglige
kulturstudier, NTNU

Bjørn Myskja
Filosofisk institutt, NTNU

Arve Hjelseth
Institutt for sosiologi og
statsvitenskap, NTNU

Berit Nordstrand
St. Olavs Hospital

Bjørn K. Alsberg
Institutt for kjemi, NTNU

Olaf Husby
Institutt for språk og
kommunikasjonsvitenskap,
NTNU

Foto: Iona Hodgson

Ben Goldacre
Bad Science, Guardian
"Slayer of bamboozlers"

Mila Vulchanova
Institutt for moderne
fremmedspråk, NTNU

AUGUST

Lørdag 20. august **"Jern og gress - natur og kultur i Øvre Forra"**
Heglesvollen, Levanger, kl. 12.00

NTNU Vitenskapsmuseet har drevet med feltarbeid i Øvre Forra siden 70-tallet. Jernanleggene på Heglesvollen og slåttemyrene i området er unike i norsk sammenheng. Forskningen her har gitt ny forståelse og kunnskap innen arkeologi og botanikk gjennom flere tiår. Fortsatt foregår det både forskning og feltarbeid i området og i anledning 1000-årsjubileet til Levanger inviterer arkeolog Lars Stenvik og botaniker Asbjørn Moen fra museet deg med på en vandring i et viktig kultur- og naturhistorisk landskap med spennende historier som er eldre enn Levanger.

Oppmøte på parkeringsplassen ved Heståsbekken (Heglesvollen) kl. 12.00. Turen er på ca 2 km i lett terreng. Husk gode klær, og vi anbefaler å ta med mat og drikke. Vi regner med å bruke ca 3 timer på turen. Beregn ca 2 times kjøretur fra Trondheim.

Onsdag 31. august **"Urtehagen på Ringve – en trøndersk renessansehage"**
Ringve botaniske hage kl. 18.00

Anlegget Renaissancehagen er på sitt frodigste på ettersommeren. Her vokser planter som tradisjonelt har vært brukt som medisin, krydder, pryd og grønnsaker, og som ble anbefalt dyrket "Nordenfields" i Norges første hagebok. Hør mer om historien til denne lokale renessansehagen og plantene som dyrkes der. Vandringen ledes av daglig leder for hagen, Vibekke Vange. Oppmøte på Tunet ved Ringve museum kl. 18.00.

SEPTEMBER

Torsdag 8. september **"Tranetur til Meldal"**
Leüthenhaven kl. 16.30

Hver høst samles hundrevis av traner på Re og Muan i Meldal før trekket sørover. Det er et imponerende syn når flokken letter i kveldingen og setter kurs for nattkvarteret. Vi er invitert til kaffe på Re mens vi venter på at tranene letter. Fugleekspert Otto Frengen er entusiastisk omviser og står for det faglige innholdet. Avreise med buss fra Leüthenhaven kl. 16.30.

Påmelding tlf. 73 59 21 57, bjorn.saether@dknvs.no Pris 300 kr.

Foto Ane S. Guldant

Foto: photo8.com

Onsdag 14. september "Den gamle gamle bybro"
Marinen kl. 19.00

Om du tar en liten stopp på Elgeseter bro kan du se restene av Norges største middelalderbro. I alle fall om du vet hva du skal se etter. Arkeologer fra NTNU Vitenskapsmuseet undersøker for tiden elva og elvebredden og vi får høre om broens historie, Trondheim i middelalderen og om nye forskningsresultater fra dagens arkeologiske undersøkelser. Oppmøte på Hadrians plass ved Olavskilden. Omvisere er marinarknologene Morten Sylvester og Øyvind Ødegård fra NTNU Vitenskapsmuseet og middelalderarkeolog Øystein Ekroll fra NDR. Vi spanderer kaffi og noe å bite i.

Foto: Øyvind Ødegård

Onsdag 21. september "Evergreens i botanisk hage"
Ringve botaniske hage kl. 18.00

Rundt dammen i Ringve botaniske hage er det plantet trær fra hele verden. Disse trærne er forskningsobjekter for førsteamanuensis Richard Strimbeck ved NTNU som undersøker kuldetoleranse hos bartrær. Bartrær tåler ekstrem kulde og har grønne barnåler hele vinteren. Hvordan greier de det? Og kan forskning på bartrær fortelle oss noe om effektene av global oppvarming? Bli med på en vandring i bartrærne sin verden i Ringve botaniske hage. Oppmøte ved dammen nederst i botanisk hage kl. 18.00.

Foto: Ane S Guldsahl

Onsdag 28. september "Tid for løk"
Ringve botaniske hage kl. 18.00

Om høsten er det tid for å sette løk. Hvorfor setter vi løk på denne årstiden? Og hva er løkplanter? Løkplanter er viktige i kulturhistorien, både som mat og prydd. Ganske få er imidlertid viltvoksende i Norge – hvorfor er det slik? Som del av Forskningsdagene inviterer vi til omvisning og demonstrasjon der løk står i sentrum. Vi skal lag for lag avdekke noen av løkens hemmeligheter, uten at vi lover å finne kjernen. Løkkryddig er gartner Steinar Gagnås ved Ringve botaniske hage. Oppmøte på Tunet ved Ringve Museum kl. 18.00.

KUNNSKAPSBYEN – program høsten 2011

SEPTEMBER

Onsdag 7. september

”Til virkeligheten, og forbi” Suhmhuset kl. 19.00

Asbjørn Dyrendal, Institutt for religionsvitenskap, NTNU

Kunnskapsbyen ønsker å hedre minnet etter alle ofrene fra tragedien 22/7. Vårt svar på ekstremisme er kunnskap, argumentasjon og rasjonalitet. Vi ønsker mer demokrati og mer åpenhet, og vi mener at forskning og kunnskap er grunnleggende for å oppnå dette.

Det er lett å gjøre konspirasjonsteorier latterlige og ufarlige, men sommeren 2011 har dessverre vist oss at forskrudde verdensoppfatninger kan få grusomme konsekvenser. Kunnskap om hva som foregår på de ytterste fløyene av ideologiene er grunnleggende viktig for at samfunnet skal kunne motarbeide ekstremisme og terrorisme, og for å forstå hva som førte til 22/7. Asbjørn Dyrendal er en av Norges ledende forskere på konspirasjonsteorier og vil denne kvelden gi oss kunnskap om hvordan verden ser ut fra det ytterste høyre og konspirasjonsteoriene som ledet fram til den største tragedien i Norge siden 2. verdenskrig.

Mandag 26. september, Forskningsdagene

”Science quiz” på Brukbar kl. 20.00-22.00

Forskningsdagene

Hvem vet mest om forskning og vitenskap i Trondheim? Forskningsdagene og Kunnskapsbyen inviterer til konkurranse og vitenskaplig moro på Brukbar. Det blir spørsmål om alt fra fysikk til filosofi, så ta med kolleger og venner og bli med på en uhyøytidelig Science quiz under Forskningsdagene. Det blir heder og ære og fine premier til det beste laget. Meld på lag til arnfinn.rokne@vm.ntnu.no innen kl. 16.00 mandag 26. september.

Torsdag 29. september, Forskningsdagene

”Forsker Grand Prix” Byscenen kl. 19.00

10 forskere, 4 minutter, 1 scene. Bli med på årets happening innen forskningsformidling. I fjor var det fullt hus og stormende jubel på Samfundet da Forsker Grand Prix ble arrangert for første gang. Dette er en uhyøytidelig konkurranse der ti P.hd-studenter konkurrerer om hvem som er flinkest til å fortelle om hva de forsker på og hvorfor det er viktig. Og det beste er at du kan være med å bestemme hvem som skal vinne og gå videre til den nasjonale finalen i Bergen.

Bli med på en kveld som garantert vil gjøre deg interessert i noe du aldri har hørt om før, og se framtidens toppforskere utfolde seg fra scenen. Gratis inngang.

Påmelding www.ntnu.no/forsker-grand-prix

OKTOBER

1. – 9. oktober India 2011

Se eget program på side 16 og 17 for de populærvitenskaplige arrangementene i Teaterkafeen på Trøndelag Teater og i Rådhusalen på Trondheim Folkebibliotek. www.ntnu.no/india2011

Onsdag 12. oktober

“Når middagen blir medisin” Suhmhuset kl. 19.00

Ellen Ersfjord, Senter for barneforskning, NTNU

Hvordan oppleves det å være barn, overvektig og sykeliggjort? I Norge er hele 17 % av jentene og 14 % av guttene i alderen 8-9 år overvektige og det finnes få tilbud om hjelp til disse. Nye forskningsprosjekter ser nå på effekten av rehabilitering av overvektige barn og forsøker å finne ut hvordan barna har det under behandlingen. Ellen Ersfjord er antropolog og har derfor en annen innfallsvinkel for å forstå barnas egne opplevelser av å være under behandling enn medisinere, psykologer og ernæringsfysiologer. I sitt forskningsprosjekt har hun deltatt på sommerleirer for barn med sterk fedme. Gjennom å bo, spise og leke sammen med barna forsøker hun å finne ut hva som skjer med barn når mat blir til “tallerkenmodeller” og lek blir “aktiviteter”.

Onsdag 19. oktober – Vin & viten

“I helters spor” Suhmhuset, kl. 19.00

Hilde Murvold, Museet Kystens Arv

Er Norge et land av arktiske helter, eller selvdiggende egoister på tullele ekstremturer? I dag er det akkurat 100 år siden Roald Amundsen og hans menn forlot Framheim og begynte på turen mot Sørpolen. Siden har mange norske menn og kvinner fulgt i deres fotspor med mer eller mindre heldige formål og utfall. Hilde Murvold fra Museet Kystens Arv tar oss med til Sørpolen og forteller om hvordan sørpol-ekspedisjoner har blitt brukt i moderne tid på godt og vondt. Hilde Murvold har lest alle engelske og norske dagbøker fra ekspedisjonene, fundert over Hjalmar Johansens skjebne, sett på Amundsens kyniske evner og bruken av hunder som levende matkamre på ferden samt Nansen sin rolle i det hele. Dette blir en sjelden mulighet til få svar på alt du måtte lure på om Sørpolekspedisjoner gjennom hundre år. “Dagens dings” fra NTNU Vitenskapsmuseets samlinger og musikalisk innslag.

Onsdag 26. oktober

“Å gjøre det usynlige synlig” Suhmhuset kl. 19.00

Bjørn K. Alsberg, Institutt for kjemi, NTNU

Ved å bruke et såkalt hyperspektralt kamera sammen med en vanlig dataprojektor, har Bjørn K. Alsberg gjort det mulig å synliggjøre kjemiske komponenter eller egenskaper som befinner seg på en overflate som ellers er usynlige for det menneskelige øyet. Oppfinnelsen heter PryJector, og typiske anvendelsesområder for den er kriminaltekniske undersøkelser og medisin. I politietterforskning er det behov for å kunne lokalisere og identifisere hvor f.eks. blod eller beinrester fra et offer er. PryJectoren vil da kunne lyse opp de stedene på overflaten som inneholder det man er på jakt etter. Innen medisin kan PryJectoren f. eks. brukes til å lyse opp på huden for å finne kreft, og også gjøre undersøkelser raskere og sikrere. Foredraget er en markering av FNs kjemiår i 2011.

NOVEMBER

Onsdag 2. november

"Glemte forskningshelter i Sør-Amerika" Suhmuset kl. 19.00

Olaf Husby, Institutt for språk og kommunikasjonsvitenskap, NTNU

På 1920 og -30 tallet bosatte de norske sjømennene Gunnar Strømsvik og Ola Apenes seg i Sør-Amerika. De ble involvert i utgravninger av maya-ruiner og uten hverken utdanning eller akademiske titler gjorde de et banebrytende arbeid og ble internasjonalt anerkjent som grunnleggere av moderne mayaforskning. Olaf Husby skriver for tiden en biografi om den norske mayaarkeologen Gustav Strømsvik og denne kvelden forteller han historien om to ukjente norske forskere med et liv like spennende som Thor Heyerdahl sitt. NRK lager en serie om disse glemte heltene som kommer på nyåret 2012, men historiene kan du høre alt nå i Kunnskapsbyen.

Foto: Wikimedia Commons

Foto: Øyvind Ødegaard

Tirsdag 8. november

"Hacks, quacks and uncomfortable facts" Olavshallen, Lille sal kl. 19.00

Ben Goldacre, forfatter, lege og spaltist i The Guardian

Kunnskapsbyen og Vitenskapsåret 2011 er stolt av kunne presentere Dr. Ben Goldacre for første gang i Norge. Goldacre er forfatter av boka Bad Science, fast vitenskapsskribent i The Guardian og selverklært "slayer of bamboozlers". Han er en glimrende forskningsformidler, og hans store prosjekt er å avsløre all den dårlige vitenskapen vi påvirkes av gjennom media og selvutnevnte "eksperter". Ben Goldacre har våren 2011 turnert England med showet "The Uncaged Monkey's - A night celebrating the science of life, the Universe and the African Orchid Beetle (Time Permitting)" sammen med bl.a. Simon Singh og Brian Cox. I Trondheim vil han ta utgangspunkt i sin nye bok og snakke om hvordan både alternativbransjen og legemiddelindustrien kynisk bruker dårlig forskning for å virke troverdige. I tillegg vil han snakke om forskning på den utrolig fascinerende placebo-effekten og hvordan den forklarer vår opplevelse av helbredende virkninger. Velkommen til en forrykende kveld med en av verdens beste unge vitenskapsformidlere.

Foto: Wikimedia Commons

Vitenskapsåret 2011 er et prosjekt i regi av Kunnskapsdepartementet og er første steget mot en ny forskningsmelding. I løpet av året ønsker vi å etablere arenaer for diskusjon rundt fremtidens utfordringer innen høyere utdanning, forskning og innovasjon. Du kan følge oss i ulike kanaler:

www.vitenskapsaret.no

www.facebook.com/vitenskap

www.twitter.com/vitenskapsaret

Ta kontakt og engasjer deg du også!

Onsdag 16. november

"God i gym, god i norsk?" kl. 19.00

**Mila Vulchanova, Institutt for moderne fremmedspråk, NTNU og
Hermundur Sigmundsson, Psykologisk institutt, NTNU**

Ny tverrfaglig forskning ved NTNU forsøker å finne ut av samspillet mellom hode og kropp hos oss mennesker. Forskningsgruppen for biologi og læring har spurt seg om hvilken sammenheng det er mellom motorikk og språkutvikling? Temaet har vært mye debattert blant utviklingsforskere, og derfor har denne forskningsgruppen begynt å undersøke sammenhengen mellom språklige og motoriske ferdigheter blant 10-åringer i Trøndelagsområdet. Det er en av få kartleggingstudier foretatt i Norge og den første som ser på koblinger mellom språk og motorikk. Foredraget passer spesielt godt for alle som jobber med læring hos barn og unge.

Mila Vulchanova er professor ved Institutt for moderne fremmedspråk og har publisert en rekke artikler og bøker internasjonalt om språkforståelse. Hermundur Sigmundsson er professor ved Psykologisk institutt, har dr.polit grad fra NTNU innen området biologisk psykologi og har viet mye av sin forskning til spørsmål om læring, læringsvansker og ferdighetsutvikling. Han har publisert over 60 vitenskapelige artikler og har vært forfatter og redaktør for 6 bøker og var redaktør for boken Læring og ferdighetsutvikling.

Onsdag 23. november - Paneldebatt

"Liv laga" kl. 19.00 Suhmhuset

Naturens under, eller en medisinsk-teknologisk mulighet? Ny teknologi og banebrytende forskning gjør det mulig å unnfange barn på nye måter. Dette gir nytt håp til ulike grupper som ikke selv kan få barn. Samtidig reiser dette en rekke etiske problemstillinger i forhold til forståelsen av foreldreskap, fattigdomsproblematikk, kjøp og salg av egg og sæd og barns rettigheter i forhold til å vite hvor de kommer fra. Høsten 2011 revideres den norske bioteknologiloven og vi har satt sammen et panel med bred erfaring og kompetanse på dette høyaktuelle temaet som vil gi en innføring i praksis og etiske problemstillinger sett fra ulike forskere sitt ståsted.

Panel:

- Arne Sunde, Institutt for laboratoriemedisin, barne- og kvinnesykdommer, NTNU, medlem av bioteknologinemnda
- Berge Solberg Institutt for samfunnsmedisin, NTNU, medlem av bioteknologinemnda
- Malin Noem Ravn, Institutt for tverrfaglige kulturstudier, NTNU
- Bjørn Myskja, Filosofisk institutt, NTNU, medlem i Helsedirektoratets bioreferansegruppe

Onsdag 30. november – Vin & viten

"En skrøpelig ånd i et sunt legeme" Dokkhuset kl. 19.00

Arve Hjelseth fra Institutt for sosiologi og statsvitenskap, NTNU

Med sin artikkel i Samtiden 2/2011 om kroppskultur og den intellektuelle eliten satte Arve Hjelseth i gang en debatt om trening, tenking, skryting og skrivning. Det populære bildet av den intellektuelle var tidligere knyttet til usunne vaner og utsvevende livsstil. I dag har deler av dagens intelligentsia hoppet på treningsbølgen. Det interessante her er ikke nødvendigvis hvor mye kunstnere og professorer trener, men at det er blitt så viktig å fortelle om det. Spørsmålet er om dette flytter fokuset vekk fra viktige samfunnsproblemer, og om man innsnevrer rommet for samfunnskritikk. Eller blir kritikk kanskje mer slagkraftig hvis den kommer fra veltrente folk? "Dagens dings" fra NTNU Vitenskapsmuseets samlinger og musikalsk innslag.

DESEMBER

Onsdag 7. desember

"Ribbefett og hjerneføde" kl. 19.00 Suhmhuset

Berit Nordstrand, St. Olavs Hospital

Det nærmer seg jul og butikkene har vært fulle av billig ribbe og julegodter lenge. Med sugerøret langt ned i julebrusen og kjøkkenskapet fullt av marsipan inviterer vi til en kveld med kunnskap om kosthold. I en hektisk hverdag preget av halvfabrikata, "rask" mat og mer eller mindre seriøse kostholdsekspert i alle medier ønsker Kunnskapsbyen å rette søkelyset mot moderne kosthold, hvilke problemer det skaper for oss og hvilke løsninger som finnes for et sunt og gledesfylt forhold til mat basert på forskning og vitenskap. Og kanskje den gode, gamle julematen har sine fordeler når alt kommer til alt? Berit Nordstrand er seksbarnsmor, overlege ved St. Olavs Hospital og kostholdsrådgiver.

BARNEUNIVERSITETET

Nå har alle barn mellom 8 og 12 år i Trondheim fått sitt eget universitet. Barneuniversitetet er det første i sitt slag i Norge knyttet til et bibliotek.

Kunnskapstørste og vitebegjærlige barn i Trondheim kan glede seg til nye forelesninger til høsten. Forelesningene går en lørdag i måneden kl. 12.00 om ikke annet er annonsert. Arrangementene i regi av Barneuniversitetet er gratis!

24. september

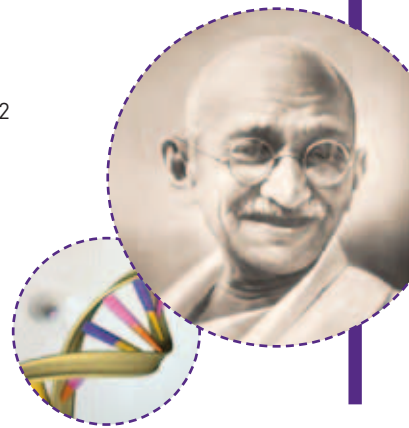
Øyvind Mikkelsen, professor i kjemi, NTNU: **Kjemi i godteposen**. 4. etasje kl. 12
Påmelding innen 23. september: www.barneuniversitetet.no

15. oktober

Torbjørn Færøvik, Historiker og forfatter: **Gandhi**. 4. etasje kl. 12
Påmelding innen 14. oktober: www.barneuniversitetet.no

12. november

DNA. 4. etasje kl. 12
Påmelding innen 11. november: www.barneuniversitetet.no

SENIORUNIVERSITETET

Foredrag holdes i Rådhusalen i Trondheim Folkebibliotek, Kongensgt. 2, tirsdager kl.11.00.
Inngang medlemmer: kr.30,- / ikke-medlemmer: kr 60,- inkl. kaffe og kjeks.

Tirsdag 20. september

Foredrag: **"Den dansk-norske slavehandelen 1673 – 1848"**. Presentasjonen bygger på turar til slavefort i Ghana, til kvar dei vart sette i land i dansk Vest-India (Jomfruøyane) og på museumsbesøk i København. Turane vart gjort i 2006 – 2008. V/lektor Helga Hoel, Trondheim Katedralskole.

Tirsdag 11. oktober 2011

Møte tilegnet studiegruppene: **"Nye studieemner presenteres"**. Erfaringsutveksling mellom nye og pågående studiegrupper. Resultater fra ressursgruppens arbeid presenteres.

Tirsdag 18. oktober 2011

Foredrag: **"I skyggen av oljen"**. Den norske oljeproduksjonen er avtagende. Hvordan vil det norske samfunn se ut etter oljealderen? To historikere vurderer utviklingsmulighetene. V/professor Hans Otto Frøland og professor Olav Svein Stugu, begge NTNU.

Tirsdag 15. november 2011

Litteraturmøte (Program vil bli kunngjort senere).

Tirsdag 13. desember 2011

Foredrag: **"Norsk krigføring – en militærstrategisk vurdering"**. Bruk av militærmakt uten en god overordnet militær strategi har blitt regelen, ikke unntaket. Foredraget vil ta utgangspunkt i de pågående kriger og vurdere dem militærstrategisk. V/ major/dr. Hans Henriksen, foreleser ved Luftkrigsskolen i Trondheim.

KUNNSKAPSLARM 2011

- arrangement og aktiviteter på NTNU Vitenskapsmuseet, tirsdag-fredag kl. 10-16, lørdag-søndag kl. 11-16

SEPTEMBER

Søndag 11. september Steinmoro – Geologiens dag

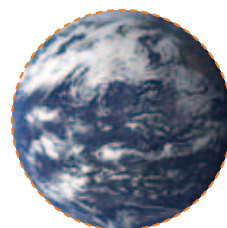
Geologi finnes overalt rundt oss, det er jorden vi lever på og av. Geologiens dag 2011 er et stort, landsomfattende arrangement der folk flest skal få oppleve hva geologi er.

- Geolek med mobilen
- Ta med steiner du har funnet – en geolog forteller deg hva det er
- Hvorfor finnes olje og gass i stein?
- Steinhugging
- Opplev et oljefelt i 3D
- Gullvasking, finner du gullet?
- Stein og mineraler i mikroskop
- Konkurranser med flotte premier

Arrangører: NTNU Vitenskapsmuseet, Trøndelag Amatørgeologiske Forening, Det norske, SINTEF, NTNU, Statoil, Norges geologiske undersøkelse, FN-sambandet Trøndelag og Norsk Geologisk Forening

24.-25. september Livets vann – Forskningsdagene på NTNU Vitenskapsmuseet

Rent vann er helt grunnleggende for alt som lever. Under Forskningsdagene 2011 inviterer vi til en helg der du kan lære om vann og biologi, teknologi og samfunn. Forskere fra NTNU, marinbiologer fra Vitenskapsmuseet og studenter fra Ekspert i Team forteller om spennende prosjekter innen vannrensing og marinbiologi. I tillegg vil polfareren Liv Arnesen fortelle om sitt Access Water-prosjekt og fortelle fra sine ekspedisjoner i polområdene.

Forskningsdagene

OKTOBER

1.-9. oktober India 2011 Hvem skal bort?

Når menneskene flytter inn må noen flytte seg vekk. NINA og NTNU Vitenskapsmuseet tar dere med på et lærerikt opplegg om natur, kultur, økologi og samfunnsutvikling. Passer for 4.-6. klasse. For informasjon og påmelding for skoleklasser kontakt lise.alsli@ntnu.no 73 59 21 55.

Lørdag 8. oktober

Groteske skulpturar på Oktogonen
kl. 14.00, Suhmhuset Spøk eller alvor?
ved Øystein Ekroll, NDR

Nidarosdomen er oversådd med groteske figurar, og tolkinga av kva dei symboliserer varierer sterkt. Vinteren 2011 kunne skulpturane inne i oktogonen undersøkast på nært hald for første gang på nesten 100 år. Foredraget vil fokusere på desse figurane og prøve å tolke dei utifrå den tida som skapte dei. Musikalske innslag.

10.-16. oktober Høstferieaktiviteter på NTNU Vitenskapsmuseet

Vi inviterer til enkle og morsomme drop-in aktiviteter hele uka.
Se www.ntnu.no/vitenskapsmuseet for mere informasjon

Søndag 16. oktober Familiesøndag på NTNU Vitenskapsmuseet

Åpen dag under UKA. Vi presenter arkeologisk forskning ved museet og forteller om ferske resultat fra årets arkeologiske feltarbeid i Midt-Norge.

Mandag 31. oktober Halloween i Ringve botaniske hage

Velkommen til en småskummel kveld for store og små i Ringve botaniske hage. Vi markerer Halloween med natursti i mørket og botaniske overraskelser underveis. Oppmøte på Tunet ved Ringve museum kl. 18.

Alkymistens laboratorium

NOVEMBER

Lørdag 19. november Kjent og ukjent i kristen symbolikk
kl. 14.00, Suhmhuset
ved kunsthistoriker Kirsten Stabel

Dyr og fugler opptrer hyppig i kristen billedkunst. De er tegn og symboler i et spennende tankeunivers. Hvorfor ble pelikanen et symbol på Kristi lidelse, løven et symbol på oppstandelsen og påfuglen et symbol på udødelighet? Musikalske innslag.

Søndag 27. november Rovdyr i skogen og på museet

Bjørn og ulv skremmer og fasinere oss samtidig. NTNU Vitenskapsmuseet har invitert biologene Ole Jakob Sørensen og Kristian Overskaug til å snakke om, og oppdatere deg, på situasjonen for henholdsvis bjørnen og ulven i Midt-Norge samt Fennoscandia forøvrig, samt vise bilder og lese utdrag fra sine respektive bøker som er underveis om de to artene.

DKNVS – Akademiet høsten 2011

Alle møtene er i Katedralskolens festsal kl. 19.00.

10. oktober

Forelesning naturvitenskap: **Jarle Mork**, NTNU, *Marine langtidsserier i Trondheimsfjorden*
Meddelelse humaniora: **Hans-Günter Heimbrock**, J. W. Goethe Univ. *Lived Religion – Grounding the Concept and Approaching Empirical Worlds*

14. november

Forelesning humaniora: **Einar Niemi**, UiT, *En nordisk frontier? Grenser, grenseland og norskruisiske relasjoner i historisk perspektiv.*
Meddelelse naturhistorie: **Jakob Linder**, NTNU, *Topologiske isolatorer - En ny kvantetilstand til materie*

12. desember

Forelesning naturhistorie: **Eivin Røskaft**, NTNU *Serengeti i Tanzania – et truet verdensarvøkosystem*
Meddelelse humaniora: **Indra de Soysa**, NTNU *Capital vs. Peace*

INDIA 2011

1.-9. oktober 2011 arrangerer NTNU *India 2011*. India er et land i sterk økonomisk og sosial utvikling som seiler opp som en verdensledende forskningsnasjon. Det er stor nasjonal og internasjonal interesse for India som samarbeidsland innen kultur, forskning, høyere utdanning og næringsliv. India 2011 tilbyr en rekke populær- vitenskaplige foredrag til byens befolkning. www.ntnu.no/india2011

4. oktober kl. 19.00, Theatercaféen, Trøndelag Teater

Kvinner kamp for politisk anerkjennelse: Urfolk i Odisha (India)

New Activism for Political Recognition: Case of Indigenous Women in Odisha (India)

Ragnhild Lund, Professor in Geography and Development Studies, Department of Geography, NTNU.

Professor Smita Mishra Panda, Professor in Development Studies, Human Development Foundation, Orissa, India.

Arr.: Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse, NTNU. Engelsk.

Vekst gjennom rovdrift versus utvikling - Tilfellet India

Predatory growth versus development - The Indian case

Professor Amit Bhaduri. De siste par tiårene har India hatt økonomiske vekstrater langt over verdensgjennomsnittet. Fortsatt lever nesten en tredjedel av befolkningen i den ytterste nød.

Arr.: Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse, NTNU. Engelsk.

4. oktober kl. 19.00, Rådhusalen, Trondheim Folkebibliotek

Mot et katastrofemotstandsdyktig India: Utfordringer og initiativ

Towards disaster resilient India: Challenges and initiatives

Rohit Jigyasu. Det Indiske subkontinentet er en av de mest katastrofepregete regionene i verden. Foredrag om innovative initiativ som har blitt utviklet av staten og det sivile samfunnet for å gjøre landet mer katastrofeforeberedt og motstandsdyktig. Arr.: Fakultet for arkitektur og billedkunst, NTNU. Engelsk.

BHOPAL - gjenreising i skyggen av katastrofen

BHOPAL – emerging from the shadow of disaster

Amritha Ballal, Moulshri Joshi og Professor Hans Christie Bjønness.

Rapport fra en endringsprosess for å omgjøre gasstragedietomten fra 1984 til et minnested. Ved de indiske arkitektene Amritha Ballal og Moulshri Joshi. Professor Hans Christie Bjønness vil kort presentere et NFR prosjekt tilknyttet BHOPAL 2011. Arr.: Fakultet for arkitektur og billedkunst, NTNU. Engelsk.

5. oktober kl. 19.00, Theatercaféen, Trøndelag Teater

Bemerkelsesverdige motstandsdyktige indere

Remarkable Resilient Indians

Professor Usha Sidana Nayar

Dette foredraget vil bli bygget rundt hvordan folk i India trekker positiv energi fra sine verdier og tros-systemer av hinduisme og buddhisme i håndteringen av stressende problemer og problemer i hverdagen. Arr.: Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse, NTNU. Engelsk.

Fargerike perler fra India: Yoga og den globale innflytelse - fra individuell praksis og livsendrende erfaring til sosial endring

Colorful gems of India: Yoga and it's global influence - from individual practice, life changing experience to social change

Cand. Polit. Lea Loncar.

Arr.: Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse, NTNU. Engelsk.

De kan leve med oss, men kan vi leve med dem?

– Om dyr-menneskekonflikter i India og Norge

I det tverrfaglige prosjektet "Wildlife-Human Interactions: From Conflict to Coexistence in Sustainable Landscapes" har forskere fra India og Norge sett på økologiske og sosiale aspekter av konflikter knyttet til bevaring av ville dyr. Foredrag ved Jørn Thomassen, NINA. Arr.: NTNU Kunnskapsbyen. Norsk.

6. oktober klokka 19.00, Theatercaféen, Trøndelag Teater

De Aksarabaserte skriftsystemene i India

The Aksara-based writing systems of India

Professor Gautam Sengupta. Det første bevis på skriftsystemer i India finnes i Ashokainskripsjonene fra 3. århundre f. Kr Alle de store skriftsystemene i India, med unntak av urdu, er avledet fra denne tidlige Ashokaskriften kjent som Brahmi. Arr.: Institutt for språk- og kommunikasjonsstudier, NTNU. Engelsk.

Kalender høsten 2011

AUGUST

Lørdag 6. august kl. 12.00. Prestegårdslåna ved Melhus kirke. Lørdagsforedrag.

Å lese historie i gammelt tømmer – dendrokronologi. Datering ved hjelp av årringer.

Foredrag ved førsteamanuensis Terje Thun, NTNU. Arr.: Stiftelsen Prestegårdslåna i Melhus. Gratis éntre og kaffe.

■ **Lørdag 20. august** kl. 12.00. Kunnskapsbyen. Se omtale under Ut.

Søndag 21. august. Ringmerking på Stavsengan ringmerkingsstasjon. Her kan du oppleve småfuglene på nært hold og få et innblikk i hvorfor og hvordan vi ringmerker. Passer for barn. For kart med kjøre-anvisning send e-post til nofthl@gmail.com eller ring 952 53 135. Norsk Ornitologisk Forening.

Tirsdag 23. august kl. 18.00. **Byvandring.** Oppmøte ved Bakke Gård, Innherredsveien 3

"Klostervandring i Trondheim - Skjulte spor i bygrunnen", v/arkeolog Øystein Ekroll.

Arr.: Trondhjems historiske forening og Fortidsminneforeningen-DTA

■ **Onsdag 31. august** kl. 19.00. Kunnskapsbyen og Ringve botaniske hage. Se omtale under UT.

SEPTEMBER

Torsdag 1. september kl. 19.00. **En fugletur til Sør-Afrika** - bildeforedrag ved Ståle Prestøy, Suhmhuset, Vitenskapsmuseet. Her presenterer vi historien om turen, naturen, dyrene og ikke minst fuglene i ett av de mest spennende fuglelandene. Norsk Ornitologisk Forening. nofthl@gmail.com

Torsdag 1. september kl. 18.30. **Søk etter slekt i USA.** Arkivsenteret på Dora, 4. etasje. Torill Johnsen gir oss et innblikk i kilder som finnes på nettet og hvordan vi søker i de ulike databasene som finnes. Møtet er åpent for alle. DIS-Sør-Trøndelag. www.disnorge.no/st/

Lørdag 3. september kl. 12.00. Prestegårdslåna ved Melhus kirke. Lørdagsforedrag.

"Kaasen-samlingen". Lensmann Ivar, hustru Olava og deres samling. Foredrag og omvisning ved styreleder, lektor Kristine Kaasa Moe. Arr.: Stiftelsen Prestegårdslåna i Melhus. Gratis éntre og kaffe.

Søndag 4. september kl. 10.00. **Sopptur i Leinstrandmarka.** Oppmøte på parkeringsplassen ved Hestsjøen i Leinstrandmarka kl. 10.00. Turleder Thyra Solem. Norsk Botanisk Forening/Trøndelagsavdelingen.

Søndag 4. september kl. 14.00. **Ekskursjon til Gaulosen og Buvika.** Møt opp ved fugletårnet på Gaulosen. Hvis du ønsker å sitte på med noen send e-post til nofthl@gmail.com eller ring Andreas Winnem, 97 04 23 13. Norsk Ornitologisk Forening.

Mandag 5. september kl. 19.00. **Omvisning i NTNU Ringve botaniske hage.** Oppmøte ved veksthusa. Vibekke Vange viser rundt i hagen. Etter omvisinga samlast vi i hagen sitt bibliotek for kaffe/te, kaker og planteutlodning. Norsk Botanisk Forening/Trøndelagsavdelingen. ingar.pareliussen@dmmh.no 928 19 379.

■ **Onsdag 7. september** kl. 19.00. Kunnskapsbyen. Se omtale under Foredrag.

Onsdag 7. september kl. 19.30. Prestegårdslåna ved Melhus kirke. Onsdagskveld i Låna

Et ansikt til besvær – Petter Dass-portrettet i Melhus kirke som myte og mysterium ved Ivar Roger Hansen, daglig leder av Petter Dass-museet på Alstadhaug.

Arr.: Melhus Folkeakademi, Prestegårdslånas Venner og Stiftelsen Prestegårdslåna. Gratis éntre og kaffe.

Torsdag 8. september kl. 19.00. **NTVA Technology Forum 2010**. Lerchendal gård. Innovasjon og teknisk forskning. Eget program blir sendt ut. Seminaravgift. Påmelding ved henvendelse til NTVA: 47 73 59 54 63 www.ntva.no

- **Torsdag 8. september** kl. 16.30 Kunnskapsbyen. **"Tranetur til Meldal"** oppmøte på Leüthenhaven. Påmelding til 73 59 21 57, bjorn.saether@dknvs.no Pris 300 kr.

Lørdag 10. september kl. 12.00. Prestegårdslåna ved Melhus kirke. Lørdagsforedrag. **Stempler, søte, små. Gullsmedstempler**. Foredrag ved cand. philol. og faglitterær forfatter Ingvar Aabrek Klingenberg. Arr.: Stiftelsen Prestegårdslåna i Melhus. Gratis éntre og kaffe.

Søndag 11. september kl. 11-16. Geologiens dag på NTNU Vitenskapsmuseet.

Søndag 11. september, kl. 11.00. **Kultur- og naturhistorisk løype Baklia – Lavollen, Trondheim Bymark**. Om arkeologi, historie og natur i Bymarka, aktiviteter på Lavollen. Passer for voksne og barn. Oppmøte på parkeringsplassen ved Baklia. Arr.: Trondhjems historiske forening, Byåsen historielag og Fortidsminneforeningen-DTA.

Søndag 11. september, kl. 14.00. **Ladestien og Smedstua**. Kulturhistorisk vandring ved historiker Terje Bratberg. Oppmøte ved parkeringsplassen i Ringvebukta (Fagerheim allé) Arr.: Trondhjems historiske forening og Fortidsminneforeningen-DTA.

Mandag 12. september kl.13.00. Kort og godt. Museumsmandag, Sverresborg Folkemuseum. **Karl H. Brox: På tur i Bymarka**.

Tirsdag 13. september kl. 19.00. **På studietur i India og Nepal**. Suhmhuset, Vitenskapsmuseet Oddvar Heggøy viser bilder fra en studietur til India og Nepal. Kanskje får vi se bilder av tiger også? Norsk Ornitologisk Forening. nofll@gmail.com

- **Onsdag 14. september** kl. 19.00 Kunnskapsbyen. Se omtale under Ut.

Mandag 19. september kl.13.00. Kort og godt. Museumsmandag, Sverresborg Folkemuseum. **Esther Nordmark: Da Dovrebanen kom til Trondhjem for 90 år siden**.

Tirsdag 20. september kl. 11.00. Senioruniversitetet i Trondheim, Rådhusalen, Trondheim Folkebibliotek **"Den dansk-norske slavehandelen 1673 – 1848"** ved Helga Hoel. Inngang kr 30,-/60

- **Onsdag 21. september** kl. 18.00 Kunnskapsbyen og Ringve botaniske hage. Omtale under Ut.

Torsdag 22. september 12.30. **Gamle fotografier kommer hjem til deg**. Arkivsenteret på Dora. Inger Johanne Røkke fra NTNU Universitetsbiblioteket forteller om bibliotekets fotoregistreringsprosjekt som vil gjøre tusenvis av gamle fotografier tilgjengelige på nett. www.arkivsenteret.no

Lørdag 24. september kl. 12.00. Barneuniversitetet, Trondheim Folkebibliotek. **Kjemi i godteposen**, Øyvind Mikkelsen, NTNU. Påmelding innen 23. september: www.barneuniversitetet.no

24. og 25. september kl.11-16. **Livets vann** – Forskningsdagene på NTNU Vitenskapsmuseet.

Søndag 25. september kl. 10.00. **Gullvasking for store og små i Bymarka**. Trøndelag Amatørgeologiske Forening. Turlengde, 2x2,5 km. Gratis. Husk gummistøvler. Info 924 49 305/ 918 46 173. Oppmøte: P-plass Henriksåsen.

Mandag 26. september kl.13.00. Kort og godt. Museumsmandag, Sverresborg Folkemuseum. **Terje Finstad: Det moderne stabbur. Hjemmefryseren og det gode hjem 1945 -1965**.

- **Mandag 26. september** kl. 20-22. Kunnskapsbyen. Science Quiz på Brukbar. Se omtale.

- **Onsdag 28. september** kl. 18.00. Kunnskapsbyen og Ringve botaniske hage. Omtale under Ut.

- **Torsdag 29. september** kl. 19.00. Forsker Grand Prix.

Fredag 30. september og lørdag 1. oktober kl. 8.30 – 17.00. Prestegårdslåna ved Melhus kirke
Kurs i vindusrestaurering. Hans og Sonja Allbäck fra Ystad i Sverige. Arr.: Stiftelsen Prestegårdslåna i Melhus. Påmelding og kursavgift. www.prestegaardslaana.no 97 62 27 08

OKTOBER

■ **1.-9. oktober.** India 2011. Se eget program for populærvitenskaplige foredrag.

Søndag 2. oktober kl. 08.30–17.00. Melhusgården Øvre, Asbjørn av Medalhus' vei, Melhus
Malekurs, teori og praksis. Sonja og Hans Allbäck fra Ystad i Sverige. Arr.: Stiftelsen Prestegårdslåna i Melhus. Påmelding og kursavgift. www.prestegaardslaana.no 97 62 27 08

Mandag 3. oktober kl.13.00. Kort og godt. Museumsmandag, Sverresborg Folkemuseum.
Tema: **India i forbindelse med India 2011.** www.sverresborg.no

Mandag 3. oktober kl. 19.00. **Fjellflora i Andes - noen botaniske og kulturelle inntrykk fra feltarbeid i Bolivia.** Suhmhuset, Vitenskapsmuseet. Jarle Inge Holten og Sverre Lundemo fortel frå Sajama nasjonalpark. Månadens plante: Falkbregne *Polystichum aculeatum* - presentert av Eli Fremstad. Norsk Botanisk Forening/Trøndelagsavdelingen. www.nbf-tla.org/moeter.html

Tirsdag 4. oktober kl. 19.00. **Lyder og stemninger i naturen.** Suhmhuset, Vitenskapsmuseet. Nils Røv vil fortelle om fuglesang og andre stemningsskapende lyder i naturen og demonstrere imitasjoner. Norsk Ornitologisk Forening. nofll@gmail.com

Torsdag 6. oktober kl. 12.30. **Hvordan komme i gang med slektsforskning?** Arkivsenteret på Dora
Foredragsholdere fra Statsarkivet i Trondheim forteller i en møteserie over 4 torsdager om hvordan du kommer i gang med slektsforskning. Etter alle møter vil representanter fra DIS-Sør-Trøndelag være til stede for å gi veiledning og hjelp på lesesalen. Finn Karlsen finkar@arkiverket.no 73 88 45 02.
www.arkivsenteret.no

Torsdag 6. oktober kl. 18.30. **Medlemsmøte DIS-Sør-Trøndelag.** Arkivsenteret på Dora, 4. etasje.
Tema annonseres på nettsida. Møtet er åpent for alle. DIS-Sør-Trøndelag. www.disnorge.no/st/

Lørdag 8. oktober kl. 14.00. **Ord og toner til fortidens bilder. Spøk eller alvor? Groteske skulpturar på Oktogonen.** Lysbildeforedrag ved arkeolog og forsker Øystein Ekroll, Suhmhuset, NTNU Vitenskapsmuseet.

10-16. oktober kl.11-16. Høstferieaktiviteter på NTNU Vitenskapsmuseet.

Mandag 10. oktober kl.13.00. Kort og godt. Museumsmandag, Sverresborg Folkemuseum.
Birgitta Odén: Hvem var Johan Nygaardsvold?

Mandag 10. oktober kl.19.00. Katedralskolens festsal, DKNVS-Akademiet. **Jarle Mork, Hans-Günter Heimbrock.**

Tirsdag 11. oktober kl. 11.00. Senioruniversitetet i Trondheim, Rådhusalen, Trondheim Folkebibliotek.
"Nye studieemner presenteres" Erfaringsutveksling mellom nye og pågående studiegrupper.
Inngang kr 30,-/60,-

Tirsdag 11. oktober kl. 19.00. **Hva har vi lært av Fukushima?** Lerchendal gård. Geologisk vinkling rundt jordskjelvet, sikkerhet og videre konsekvenser. Kuvvet Atakan, professor, Institutt for geovitenskap, Universitetet i Bergen. Kjernekraftsikkerhet internasjonalt sett i lys av ulykken ved Fukushima kjernekraftverk. Atle Valseeth, sikkerhetssjef, Institutt for energiteknikk, IFE. Arr.: NTVA. www.ntva.no

■ **Onsdag 12. oktober** kl. 19.00. Kunnskapsbyen. Se omtale under foredrag.

Onsdag 12. oktober kl. 19.00. **Nattlysning ved helleristningsfeltet på Leirfall i Hegra.**

Nattlysning er et eksklusivt møte med bergkunsten. I mørket skjerpes sansene, lukter og lyder blir klarere og inntrykkene sterkere. Helleristningene er lyssatt og fremstår med detaljer som er usynlige i dagslys. Voksne kr 100/ barn kr 50,- Arr. Bergkunstmuseet – det magiske berget.

Torsdag 13. oktober kl. 12.30. **Kilder i slektsforskning.** Arkivsenteret på Dora. Foredragsholdere fra Statsarkivet i Trondheim forteller i en møteserie over 4 torsdager om hvordan du kommer i gang med slektsforskning. Etter alle møter vil representanter fra DIS-Sør-Trøndelag være til stede for å gi veiledning og hjelp på lesesalen. Finn Karlsen finkar@arkivverket.no 73 88 45 02. www.arkivsenteret.no

Lørdag 15. oktober kl. 12.00. Barneuniversitetet, Trondheim Folkebibliotek. **Gandhi**, Torbjørn Færøvik Påmelding innen 14. oktober: www.barneuniversitetet.no

Søndag 16. oktober kl. 11-16. Familiesøndag på NTNU Vitenskapsmuseet.

Mandag 17. oktober kl. 13.00. Kort og godt. Museumsmandag, Sverresborg Folkemuseum. **Kjell Furuset: Tette melk og tette gras og islandsk skyr.**

Tirsdag 18. oktober kl. 11.00. Senioruniversitetet i Trondheim, Rådhusalen, Trondheim Folkebibliotek. "I skyggen av oljen" ved professor Hans Otto Frøland og professor Olav Svein Stugu, NTNU. Inngang kr 30,-/60,-

■ **Onsdag 19. oktober** kl. 19.00. Kunnskapsbyen. Se omtale under Foredrag.

Onsdag 19. oktober kl. 19.30. Prestegårdslåna ved Melhus kirke. Onsdagskveld i Låna. **Hvordan det moderne Midtøsten tok form.** Foredrag ved førsteamanuensis Dagfinn Rian, NTNU. Arr.: Prestegårdslånas Venner. Gratis éntre og kaffe.

Torsdag 20. oktober kl. 12.30. **Slektsforskning og internett.** Arkivsenteret på Dora. Foredragsholdere fra Statsarkivet i Trondheim forteller i en møteserie over 4 torsdager om hvordan du kommer i gang med slektsforskning. Etter alle møter vil representanter fra DIS-Sør-Trøndelag være til stede for å gi veiledning og hjelp på lesesalen. Finn Karlsen finkar@arkivverket.no 73 88 45 02. www.arkivsenteret.no

Mandag 24. oktober kl. 13.00. Kort og godt. Museumsmandag, Sverresborg Folkemuseum. **Skogbruk i rike og fattige land. I anledning FNs internasjonale skogår.**

Tirsdag 25. oktober kl. 19.00. **Norsk rettsmuseum, omvisning.** Kongens gt. 95 (inngang Erling Skakkes gate). Billett kr 70. Påmelding til dentronderske@fortidsminneforeningen.no, innen fredag 21. oktober. Arr.: Trondhjems historiske forening og Fortidsminneforeningen-DTA.

■ **Onsdag 26. oktober** kl. 19.00. Kunnskapsbyen. Se omtale under Foredrag.

Torsdag 27. oktober kl. 12.30. **Data som hjelpemiddel i slektsforskning.** Arkivsenteret på Dora. Foredragsholdere fra Statsarkivet i Trondheim forteller i en møteserie over 4 torsdager om hvordan du kommer i gang med slektsforskning. Etter alle møter vil representanter fra DIS-Sør-Trøndelag være til stede for å gi veiledning og hjelp på lesesalen Finn Karlsen finkar@arkivverket.no 73 88 45 02. www.arkivsenteret.no

Torsdag 27. oktober ca kl. 10-16. Prestegårdslåna ved Melhus kirke.

Heldagsseminar: "Kyss meg over gjerdet", om porter, grinder og stengsler i norsk hagekultur. Arr.: Breidablikk, nasjonal seminarrekke ved Disen Kolonial, Sjur Harby og Melhus Folkeakademi. Påmelding og kursavgift. Se www.disenkolonial.no

Lørdag 29. oktober kl. 10-15. **Slektsforskerdagen 2011.** Trondheim Folkebibliotek, 3. etg. DIS-Sør-Trøndelag og Trondheim folkebibliotek inviterer til Slektsforskerdag. Foredrag, nybegynnerkurs, utstillinger, demo av slektsprogram, og råd og veiledning i leting etter slekt. Har du en slektsnøtt? Ta med navn og dato. www.disnorge.no/st/

Mandag 31. oktober kl.13.00 Kort og godt. Museumsmandag, Sverresborg Folkemuseum.
Rolf Rolfsen /Ivar Mølsknes: Trondheim 1961.

Mandag 31. oktober kl. 17-20. **Halloween i Ringve botaniske hage.**

NOVEMBER

■ **Onsdag 2. november** kl. 19.00. Kunnskapsbyen. Se egen omtale under Foredrag.

Torsdag 3. november kl. 18.30. **Slektsforskning i praksis.** Arkivsenteret på Dora, 4. etasje. Vi følger opp slektsforskerdagen, og leter etter slektsdata som finnes på internett og i arkivene. Møtet arrangeres i samarbeid med Statsarkivet i Trondheim og er åpent for alle. DIS-Sør-Trøndelag. www.disnorge.no/st/

Lørdag 5. november kl. 12.00. Prestegårdslåna ved Melhus kirke. Lørdagsforedrag.

Trønderbunaden. Ideologi i endring. Foredrag ved historiker og forsker Jon Fredrik Skauge ("Reinhekla"). Arr.: Melhus Folkeakademi. Gratis éntre og kaffe.

Mandag 7. november kl.13.00. Kort og godt. Museumsmandag, Sverresborg Folkemuseum. **Ann Siri Hegseth Garberg: "Historier om hus" – med utgangspunkt i to av museets bygninger i Gammelbyen.**

Mandag 7. november kl. 19.00. **Flommarksskog i Nord-Trøndelag.** Suhmhuset, Vitenskapsmuseet. Foredragsholder Bjørg Rindal. Norsk Botanisk Forening/ Trøndelagsavdelingen. www.nbf-tla.org/moeter.html

■ **Tirsdag 8. november** kl. 19.00. Ben Goldacre i Kunnskapsbyen. Se omtale under Foredrag.

Tirsdag 8. november kl. 19.00. **Forskningsjournalistikk. - Hva vet teknisk-vitenskapelige forskningssjournalister om naturvitenskap?** Lerchendal gård. Bjørn Vassnes, Journalist, Klassekampen og Arne Blix, sjefredaktør, Adresseavisa. Arr.: NTVA www.ntva.no

Lørdag 12. november kl. 12.00. Barneuniversitetet, Trondheim Folkebibliotek. **DNA.** Påmelding innen 11. november: www.barneuniversitetet.no

Lørdag 12. november kl. 11.00 – 16.00. **"PROTEST!"** Åpen dag i Arkivsenteret på Dora. Utstilling og foredrag om hva som har fått folk i Trøndelag til å protestere gjennom tidene. Omvisning i magasinene, kafé, barnekrok m.m. Teaterpremiere på Arkivsenterets forestilling "Vendepunkt". Kunstnerlig ansvarlig: Marte Huke og Lene Helland Rønningen. www.arkivsenteret.no

Mandag 14. november kl.13.00. Kort og godt. Museumsmandag, Sverresborg Folkemuseum.
Tor Erik Jenstad: "Sei det" - ord og uttrykk fra Trøndelag.

Mandag 14. november kl.19.00. Katedralskolens festsal, DKNVS-Akademiet. **Einar Niemi, Jakob Linder.**

Tirsdag 15. november kl. 11.00. Senioruniversitetet i Trondheim, Rådhusalen, Trondheim Folkebibliotek **Litteraturmøte.** Inngang kr 30,-/60

■ **Onsdag 16. november** kl. 19.00. Kunnskapsbyen. Se omtale under Foredrag.

Lørdag 19. november kl. 14.00. **Ord og toner til fortidens bilder. Kjent og ukjent i kristen symbolikk.** Lysbildeforedrag ved kunsthistoriker Kirsten Stabel, Suhmhuset NTNU Vitenskapsmuseet.

Mandag 21. november kl. 13.00. Kort og godt. Museumsmandag, Sverresborg Folkemuseum.
Harald Karlsen: Kanskje på Ønskekonserten – musikk i radioen på 1950 tallet.

■ **Onsdag 23. november** kl. 19.00. Kunnskapsbyen. Se omtale under Foredrag.

Søndag 26. november kl. 11-16. **Rovdyr i skogen og på museet.** Familiesøndag på NTNU Vitenskapsmuseet.

Mandag 28. november kl. 13.00. Kort og godt. Museumsmandag, Sverresborg Folkemuseum.

Birger Sivertsen: Vår spennende jul

Tirsdag 29. november 2011, kl. 19.00. **Julemøtet**, Huidtfeldtgården (tidl. Jernbanefolkets Hus), Kjøpmannsgata 14. Huidtfeldtgården v/kunsthistoriker Geir Thomas Risåsen. "En vandring i Trondheim før og nå". Fotoforedrag ved Haldis Isachsen, Trondheim Byarkiv. Arr.: Trondhjems historiske forening og Fortidsminneforeningen-DTA.

■ **Onsdag 30. november** kl. 19.00. Kunnskapsbyen. Se omtale under Foredrag.

DESEMBER

Torsdag 1. desember kl. 18.30. **Om ubåtbunkerer på Dora**. Arkivsenteret på Dora, 4. etasje. Ubåtbunkerer på Dora og området omkring v/historiker Svein Carstens. Møtet er gratis og åpent for alle. DIS-Sør-Trøndelag. www.disnorge.no/st/

Lørdag 3. desember kl. 12.00. Prestegårdslåna ved Melhus kirke. Lørdagsforedrag. **Hva forteller de gamle brevene fra mørkloftet?** Foredrag og opplesning ved styreleder, lektor Kristine Kaasa Moe. Arr.: Stiftelsen Prestegårdslåna i Melhus. Gratis éntre og kaffe.

Mandag 5. desember kl. 19.00. **Sjeldne lav i boreal regnskog i Trøndelag**. Suhnhuset, Vitenskapsmuseet. Ved Håkon Holien. Norsk Botanisk Forening/ Trøndelagsavdelingen. www.nbf-tla.org/moeter.html

Tirsdag 6. desember kl. 19.00. **Ryper**. Suhnhuset, Vitenskapsmuseet. Hans Christian Pedersen, NINA forteller om de to rypeartene som vi kjenner fra fjellturer, men ennå kan lære mye om. Norsk ornitologisk forening. noftll@gmail.com

■ **Onsdag 7. desember** kl. 19.00. Kunnskapsbyen. Se omtale under Foredrag.

Fredag 9. desember kl. 19.00. **Julemøtet**. Foredrag i Auditoriet, SINTEF Teknologiledelse. Valgrinda, S. P. Andersens vei 5. Åpent for alle. Julemiddag på Lerchendal gård kl. 21:00. Hvordan klarer organismer å vedlikeholde arvematerialet? Hans Krokan, professor, Institutt for kreftforskning og molekylær medisin, NTNU. Arr.: NTVA. www.ntva.no

Mandag 12. desember kl. 19.00. Katedralskolens festsal, DKNVS-Akademiet. **Eivin Røskaft, Indra de Soysa**.

Tirsdag 13. desember kl. 11.00. Senioruniversitetet i Trondheim, Rådhusalen, Trondheim Folkebibliotek **"Norsk krigføring – en militærstrategisk vurdering"** ved major dr. Hans Henriksen. Inngang kr 30,-/60.

Søndag 27. desember kl. 12 – 16. **Jul på museet**. Velkommen til tradisjonelt førjuls-arrangement for hele familien! Hele museumsområdet er fylt med spennende aktiviteter og god julestemning. Inngang kr 70 for voksne, kr 30 for barn. Familie kr 150 (maks 2 voksne).

